

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Disputationvm De Censuris In Communi,
Excommunicatione, Suspensione, & Interdicto, itemque
de Irregularitate, Tomvs Qvintvs**

Suárez, Francisco

Mogvntiæ, Anno Domini M. DC. XVII.

5 Quis modus seruandus in illa ferenda.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94035](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94035)

ne, vel officio, quia à beneficio, id est à fructibus eius, interdum potest quis ex parte privari propter commune bonum, vel alias causas sine ullo proprio defectu: illa vero non est suspensio, sed distributio iustitiae talium fructuum, quorum dispensatio ad Pontificem maxime pertinet. In hoc autem servatur proportio, quod etiam suspensio à beneficio nunquam fit sine propria culpa.

*Discrimen
inter suspen-
sionem ob
defectum &
ob crimen.*

Vnde intelligi potest, illud impedimentum ordinis participare potius quendam irregularitatis modum: quam esse propriam suspensionem. Propria enim suspensio de qua loquimur, est quasi privatio moralis in subiecto de se habili, sine impedimento alterius rationis, & hanc dicimus non imponi sine culpa, quia nisi feratur per modum censurae, aut poenae, non videtur posse cum ratione imponi. Hinc Panormitanus supra distinguit duplicem suspensionem, scilicet, ob defectum, vel ob crimen. Et ne videantur solis nominibus, vel causis differre, constituit in effectibus differentiam: nam qui priori modo suspensus actum ordinis exercet, non fit irregularis, sicut fieret, si esset posteriori modo suspensus, ut supra diximus. Quam differentiam probat, quia suspensus ob solum defectum non est directe interdicta executio officii, & iure non cauetur, quod ille fiat irregularis. Quae ratio non caret difficultate: quomodo enim illi non est interdicta executio officii, cum vere ac proprie sit prohibitus in suo ordine ministrare, ut patet ex dict. c. *Vel non est compos.* Nam, quod hæc prohibitio sit ob defectum, non satis est, ut propterea negetur esse directa interdictio. Quod, si hoc ita est, vnde constat, cum iura dicunt, suspensum ministrantem in suo ordine fieri irregularem, non comprehendere eum, qui ob defectum suspensus est. Sed nihilominus illa sententia Abbas fuit etiam Innocentii, eamque sequitur Dominicus in c. *Apostolica*, §. 6. d. Couarr. in Clem. si furiosus p. 1. §. 1. n. 4. & Salzedo in Pract. ca. 26. lit. B. qui alios refert, & est tenenda: quia hæc irregularitas in iure solum inveniuntur respectu eorum, qui sunt suspensi propter crimen, & ita stricte interpretanda. Et fortasse ratio à priori est, quia ut dicebam, illa prohibitio ob defectum, magis est irregularitas quædam, quam propria suspensio: irregularis autem ob corporis defectum, si ante dispensationem celebret, non incurrit novam irregularitatem, ut bene notavit Turrec. in dict. ca. *Apostolica*, refertque in dictam sententiam Archidiaconum: & addit ita servari vsu Romanæ Ecclesiæ, nam in huiusmodi casibus solum dispensatur in tali defectu, non vero in alia irregularitate contracta in celebratione: quia in iure non est expressa, ut infra latius dicemus. Et tractabimus aliud exemplum tactum à Turrecrem. de publico concubinario, quem dicit non fieri irregularem celebrando. Aliud etiam exemplum huius suspensionis ex defectu est supra tactum Disp. 11. sect. 3. & iterum infra Disp. 31. sect. 1.

*Abbas.
Innoc.
Dominic.
Couarr.
Salzed.*

Quæ culpa ad suspensionem sufficiat.

*1. Senten.
Caiet.*

Difficultas est, an mortalis sit necessaria, aut venialis sufficiat. Caietan. enim in Summa. verb. *Suspensio*, absolute ait incurrere ex solo veniali peccato: & probat, quia est minor poena, quam excommunicatio minor, cum hæc privet maximis & valde necessariis bonis, scilicet sacramentis: sed excommunicatio minor incurritur propter peccatum veniale: ergo & suspensio. Et idem sequitur Armilla verb. *suspensio*, in principio: nec dissentit Nauar. cap. 27. numero 151. 159. & 165. Alij vero absolute asserunt, necessariam esse culpam mortalem, ut hæc censura imponi, aut contrahi possit. Quam sententiam tenuit Arctinus, ut Nauar. refert; & eam videtur sequi Soto in 4. d. 22. q. 3. art. 1. concl. 2. et itaque hoc tempore valde recepta. Quia suspensio, ut est in vsu Ec-

*Armilla.
Nauar.*

*2. Senten.
Arctin.
Soto.*

clesiæ, acerbior poena est, quam ut pro sola veniali culpa secundum aequitatem, & Ecclesiasticam pietatem imponi possit. Neque verum est, moraliter & secundum prudentem existimationem loquendo, maiorem poenam esse excommunicationem maiorem, quam suspensionem ex genere suo, ut supra declarauimus ex eo quod, licet prius vsu maximorum bonorum, tamen & facile tolli potest, & non inducit damnum irreparabile: suspensio vero & sæpe inducit irreparabile damnum, & difficilius tollitur, & nonnullam infamiam secum affert. Sicut etiam irregularitas non priuat perceptione sacramentorum, tamen propter similes circumstantias, omnium consensu censetur grauior poena.

Sed iudicium inter has sententias facile est ex his quæ in superioribus diximus de suspensione maiori & minori, seu graui & leui. Cum enim secundum iustitiam rationem seruari debeat proportio inter poenam & culpam, suspensio grauis imponi iuste non poterit nisi propter grauem, seu mortalem culpam, nam illa sine dubio est grauis poena. Quis enim dicat posse aliquem priuari fructibus sui beneficii per annum propter culpam venialem. Idem autem est de qualibet simili suspensione graui. At vero si suspensio levis sit, poterit propter peccatum veniale imponi, ut suspensio quoad vnum actum electionis, vel quoad distributiones vnius horæ, vel vnius diei. Quod maxime locum habet in suspensione, quæ ab homine fertur: nam quæ feruntur à iure communi regulariter sunt grauiiores, & non incurruntur nisi propter peccatum mortale, quia leges Ecclesiasticæ, non puniunt tam seuerè venialia peccata. Nam neque minor excommunicatio incurritur ipso iure propter veniale peccatum nisi in casu communicationis cum excommunicato: quod specialiter videtur factum in odium excommunicationis maioris, ut cum maiori rigore seruetur. Quocirca (quod attente obseruandum est) si grauis suspensio ab officio & beneficio in iure imponatur propter aliquod crimen, & aliquis committat illum actum mortalem in specie, peccando solum venialiter, non incurrit talem suspensionem in conscientia, siue talis actus sit veniale peccatum ob imperfectam deliberationem, seu leuem inaduertentiam, siue ex leuitate materia: quia priori modo talis actus in genere humani actus est imperfectus: posteriori autem modo est imperfectus in tali specie morali, & inculpata poenæ. Diximus autem in superioribus, cum de censuris in communi ageremus, quando lex punit aliquem actum simpliciter, intelligendum id esse de actu perfecto in genere moris, & in specie, quæ per illam vocem simpliciter prolata significatur: & ratio iustitiæ postulat ut intelligatur de actu moraliter digno tali ac tanta poena. Statim vero hic sese offerebat questio, an suspensio lata sine tali causa vera & in re existente, sed solum præsumpta, vel in exteriori foro probata, vere teneatur, & liget eum, in quem fertur. Sed hanc rem copiose tractauimus de censura in communi: & ideo ea repetere non est, sed applicari debent ad hanc particularem censuram ea, quæ in communi sunt dicta.

SECTIO V.

Quis modus seruandus sit in suspensione seruanda.

In hac sectione explicanda est formalis causa, qualis in suspensione esse potest. Ad illam vero exponendam distinguere oportet inter suspensionem ipso iure vel ab homine latam: nam ut prius ponatur, & incuratur, nulla alia forma necessaria est,

est, præter verba legis, quibus sufficienter significatur, talem censuram seu penam ipso facto incurram imponi. Est enim certa regula, pro nullo actu vel crimine incurri suspensionem ipso facto, nisi id sit expressum Ecclesiastico iure, cuius sola efficacia imponitur. Hoc autem ius Ecclesiasticum esse potest aut commune canonicum, sub quo omne ius Pontificum, quod totam Ecclesiam vniuersaliter obligat, comprehendimus, aut speciale alicuius Episcopatus, vel religionis. Supposito ergo tali iure & potestate condendi illud, necesse est ut verba legis sufficienter ac determinate declarent speciem suspensionis, & modum imponendi illam, quia lex nec potest operari aliquid nisi specifice & determinatum, nec potest plus operari, quam verbis explicet: vtrumque autem horum sufficienter est in superioribus declaratum.

De forma suspensionis ab homine.

Cum vero suspensio ab homine fertur (sicut de censura etiam in communi dixi) circa modum ferendi illam considerari possunt, scilicet quid præcedere debeat, quid comitari, seu in illa ferenda seruari, quid vero subsequi. Circa primum queri solet, an suspensionem debeat præcedere admonitio, de qua etiam diximus late de censuris in communi, neque hic aliquid occurrit addendum. Seruanda enim est distinctio de suspensione pro contumacia quam nos proprie censuram appellamus, & quæ pure fertur in penam propter commissum delictum. Et de priori dicendum est, necessarium esse ut præcedat monitio, villo loco late probauimus: & ex ipsius terminis patet, quia nisi præcedat monitio, non potest sequi contumacia: ergo nec suspensio pro contumacia. Posterior autem suspensio sæpe imponitur sine præuia monitione, ut patet ex capitulo *Tam iherus*, de Testibus, ubi Papa quoddam suspendit propter quoddam delictum, etiam si nec monitio ab homine præcessisset, neque à iure per legem aliquam, quæ tale delictum sub tali pena prohiberet. Et quotidie videmus id fieri in suspensionibus, quæ ab homine feruntur: nam licet sæpe ferantur iuxta aliquam legem, & tunc dici posset, quod, per eam præcesserit sufficiens monitio; tamen sæpe etiam imponitur suspensio arbitrio iudicis, ad tempus aliquod, iuxta circumstantias causæ. Ratio vero est, quia quando pena imponitur propter delictum commissum præcisè, sustinenda est, quantumvis homo resipiscat, & ipsum poeniteat prioris delicti: & ideo ad talem penam ferendam monitio illa, quæ ad resipiscendum ordinatur, necessaria non est. Et in hac doctrina cōueniunt communiter Doctores & Summistæ, quos in citato loco sufficienter adduxi.

Circa secundum punctum, quod attinet ad verba quibus talis censura ferenda est, certum est nulla determinata verba requiri præterea, quæ sufficienter significant modum, speciem, seu effectum suspensionis, ut notauit Nauarrus in Summa cap. 27. num. 161. & omnes, satisque constat ex dictis supra de censuris in communi, & paulo ante in declarandis effectibus suspensionis: ibi enim vim singulorum verborum, quibus ferri potest, aut solet suspensio, exposuimus. De hac ergo verborum forma nihil addendum superest, præterquam quod necesse est ut talia verba non sola voce, sed scripto exhibeantur: quanquam hoc non sit de substantia, sed de præcepto iuxta cap. 1. de Senten. excommuni. in 6. Quam rem late declarauimus supra agentes de censuris in communi. Adde etiam, oportere, ut in tali suspensione ferenda seruentur aliæ conditiones ad validitatem sententiæ necessariae, & præsertim illa ut suspensio non feratur post interpositam appellationem: quia erit nulla, ut est cōmunis sententia Suarez tom. 5.

Antentia in cap. 1. de Sent. excomm. in 6. ubi videntur suspensio & excommunicatio parificari: & (quid sit de aliis rebus) in hoc versatur eadem ratio: quia nullitas provenit ex defectu iurisdictionis, quæ per appellationem suspenditur. Unde si è contrario appellatio sequatur post sententiam suspensionis, non impedit effectum eius cap. 1. de Senten. excomm. in 6. Et quamuis Abb. in c. 2. de cleric. excomm. ministr. num. 2. & in cap. *sepe*, de Appellat. num. 16. hoc limitare voluerit ad illam suspensionem, quæ est propriissime censura, & pro contumacia fertur, quia illa, quæ est pure pena, suspendi potest per appellationem, sicut & aliæ penæ: id tamen probandum non videtur, tum quia dict. cap. 1. cum simpliciter loquitur de suspensione absque distinctione: in iure autem nomen suspensionis indifferenter significat eam, quæ pro contumacia, vel pro commissio delicto fertur: tum etiam, quia ratio ob quam suspensio non suspenditur per appellationem eadem est in vtraque, scilicet, quia sententia suspensionis sicut excommunicationis secum trahit executionem, iuxta cap. *Pastoralis*, §. *Verum*, de Appellationibus, quod tam est verum in suspensione, quæ est pure pena pro delicto, sicut in ea, quæ pro contumacia fertur.

Circa tertium de Denunciatione iam supra ostendimus, Extravagant. *Ad evitanda*, ad suspensionem extendi ideoque licet quoad ipsum suspensum denuntiatio non sit necessaria, ut omnes suos effectus operetur, quoad alios necessarium esse, ut eum vitare teneantur. Neque erit satis quod suspensio sit publica & notoria, quidquid Nauarrus, & alij dicant, quia iuxta veram & tenendam lectionem illius Extravagantis, hæc exceptio de publica censura solum fit in manifesto clerici percussore, qui non suspensio, sed excommunicationem incurrit: ideoque in hac suspensionis censura sine vlla exceptione verum est, usque ad denunciationem in particulari & proprio nomine factam non esse suspensum ab aliis vitandum.

Dices, Suspensio non est censura priuans communicatione hominum: nam in hoc differt ab excommunicatione: ergo ex vi suspensionis nunquam alij tenentur vitare ipsum suspensum, etiam si denunciatus sit: quid est ergo, quod in illa Extravag. conceditur respectu suspensi non denunciati. At hoc Nauarrus in Summa c. 27. n. 163. in fine absolute affirmat, sicut tenemur vitare excommunicatum in omnibus, ita & suspensum in his, à quibus suspensus est, in cap. 1. §. *Libet*, de penit. d. 6. n. 18. ait, grauius esse non vitare suspensum in his, in quibus suspensus est, quam non vitare excommunicatum, quia hoc posterius, regulariter (inquit) est peccatum veniale non evitare autem suspensum, vel interdictum, in quibus suspensus est, nemo dixit non esse mortale. Sed contra hoc in isto, quia Ecclesia non prohibuit directe fidelibus communicationem cum suspensio, vel interdicto, etiam in actibus à quibus suspensus vel interdictus est, sicut directe prohibuit communicationem cum excommunicato. De hac enim posteriori prohibitione habemus multa iura: de priori vero nullum. Explo item id declarari potest, nam si interdictus ab ingressu Ecclesiæ violenter interdictum ingrediendo, & ibi audiendo Missam, non sunt alij prohibiti, quominus ibi esse possint, & eadem Missam audire, qui ibi sunt, non tenentur exire, vel diuinum officium omittere quia nullus textus est, in quo de interdicto hoc habeatur, sicut de excommunicatione. Et pariter, si interdictus celebret in Ecclesia, qui eius Missam audit, perse loquendo, & secluso scandalo, & cooperatione non peccant, quia nullo iure prohibiti sunt; & alioqui actio illa per se mala non est. Ergo eadē ratione, si suspensus ab officio diuino illud in Ecclesia canat, qui illud audiunt, contra nullum ius ecclesiasticum operantur: ergo nec peccant: quia

Qq 2 ex

Regula pro forma suspensionis ab homine.

2. An præcedere debeat monitio.

3. Nota est planitas suspensionis expressiue.

Suspensio est tam in pura penam lata, non suspenditur per appellationem.

4. Denuntiatio quid hinc operetur.

5. Quomodo alij teneantur eum vitare, qui suspensus est.

Nauarrus.

ex alio capite actio illa mala non est, per se loquendo. Denique ob hanc causam ecclesiastica censura imposita est his, qui communicant cum excommunicato, scilicet excommunicatio minor, quam, vel aliquam aliam non incurrit, qui communicat cum suspensio, etiam in his, à quibus suspensus est. Si autem illa communicatio esset ab Ecclesia prohibita, & regulariter esset grauior culpa, deberet profecto eadem, vel grauiori censura puniri.

Dubii resolutio.

Respondeo, in tantum esse præceptum fidelibus evitare suspensum in his à quibus suspensus est, in quantum ex natura rei id consequitur ex suspensione eius, quando non vitare illum, vel communicare cum illo tali modo, seu in talibus actibus, vel esset cooperari ad peccatum, quod ipse committit, agens contra suam suspensionem, vel esset aliquid operari modo indebito, & sine his circumstantiis, quas talis actus ex natura sua postulat vt recte fiat: vel etiam quatenus ipse clauus Ecclesie contemnit. Sic peccat contra clauus qui suspensum ab officio inducit ad celebrandum, vel ad ferendam sententiam in penitentiali, vel externo foro: & qui suspensum à beneficio facit participem fructuum Ecclesiasticorum: nam & peccat contra iustitiam, & contra obedientiam Ecclesie debitam: nam illa prohibitio indirecte saltem in eum redundat. Et hinc etiam verum est quod Nauarrus ait, hanc communicationem cum suspensio regulariter esse peccatum mortale, quia moraliter non fit sine cooperatione cum illo ad peccatum mortale, nisi ex accidenti materia sit nimis leuis.

Quem fauorem contulerit Extrauaganti. Ex. r. a. de vitanda, communicati. suspensio non vitando.

Hinc tandem colligitur responsio ad difficultatem positam, quid nimirum contulerit Extrauaganti. Ad vitanda, fidelibus per priuilegium non vitandi suspensum non denunciatio; necessario enim dicendum est, contulisse, vt propter commodum ipsorum fidelium nunc licite sint multe actiones suspensio non denunciato, si eas faciat ad petitionem aliorum fidelium & propter eorum vel necessitatem, vel iustitiam, quæ antea ipsi non liceret. Inde igitur factum est, vt sic suspensus ab officio non sit omnino priuatus iurisdictione in foro interiori, vel exteriori, sicut antea fuisset: si enim hoc concessum non est, inutilis plane est illa concessio, vt ratio facta conuincit, præsertim supposito modo obligationis vitandi suspensum, vt explicauimus. Exempla vero huius rei in superioribus tacta sunt in singulis suspensionibus, & latius dum ageremus de Excommunicatione.

DISPUTATIO XXIX.

De Absolutione, seu ablatione suspensionis.

SUPPONIMVS suspensionem talem esse penam, quæ licet duret, tandem finiri & auferri possit, vt in eius definitione declarauimus. Oportet autem præmittere distinctionem illam de suspensione, quæ est pure pena peccati commissi, & de illa, quæ tanquam propria censura ob contumaciam fertur, nam habent diuersos modos cessationis, seu ablationis: & ideo de illis sigillatim explicabimus à quo, & quomodo tolli possint.

SECTIO I.

Quomodo, & à quo auferatur suspensio, quæ pure pena est ob delictum commissum.

Incendum primo est, suspensionem ad certum tempus latam, elapso tempore ipso iure tolli. Hæc est communis sententia iuris pontificij interpretum cum Glossa in cap. *Sacro*, de Sent. excomm. verb. *Per mensem*, & Glossa in Clement. 1. de Decimis, ver. *Donec*, Innocenti, Abbatis, & aliorum in cap. *Cum bona*, de etate, qualis, & D. Antonin. 3. part. tit. 28. cap. 4. circa fin. Nauarr. c. 27. nu. 161. & 162. Angel. Syluest. Armill. ac denique omnium Summistarum, verbo, *Suspensio*. Et ratio manifesta est, quia suspensio vim habet ex prohibitione Ecclesie, sed prohibitio ad certum tempus facta ipso elapso cessat, quia non operatur ultra voluntatem prohibentis; ipse autem suam voluntatem definiuit ad certum tempus: ergo, illo elapso, suspensio per se cessabit. Vnde fit, vt, qui sic suspensus erat, postea deinceps vel suo officio fungi, vel fructibus sui beneficii frui absque alia facultate, vel declaratione superioris: nam ablato impedimento, res per se ipsam reducitur ad pristinum statum, & vnusquisque, qui impeditur non est, vt potest iure suo, Diximus autem in superioribus suspensum non priuari officio, vel beneficio suo, sed impediri quoad vnum: cum ergo hoc impedimentum cesserit elapso tempore, potest illo vt absque alia declaratione, vt idem auctores, præsertim Innocenti, & Abbas annotarunt. Vnde videntur etiam id intelligere in foro exteriori: est autem multo certius in interiori, vt per se ipsam sufficiens declarat. quia nullum est positum ius, quod specialiter obliget ad nouam licentiam, vel declarationem à superiore petendam. In foro autem exteriori; præsertim quando suspensio est lata ab homine, videri potest necessaria (propter eius satisfactionem) aliqua ipsius declaratio. Tamen, si ipse sententia hoc non expresse, non est cur hoc onus imponamus: satis est enim, vt, quando oportuerit, constare possit, vsque ad elapsum tempus in sententia præfixum non cepisse eum, qui suspensus erat, vt rebus illis, seu actionibus, à quibus erat suspensus.

De modo computandi tempus suspensionis variæ dubia.

Nonnulla vero supersunt minora dubia explicanda. Primum est quado incipiat hoc tempus talis suspensionis currere. Et dicendum est breuiter, incipere ab eo puncto & momento, ex quo censura seu sententia suspensionis lata est, si sit suspensio ab homine, vel si sit à iure, ab eo tempore quo delictum contra tale ius commissum est. Sumitur ex Glossa vltima cum notatione Archidiaconi, & Ioan. Andr. in cap. *Proinde*, de Electione in 6. Ratio vero est, quia censura statim operatur ac existit, secum enim affert executionem, c. *Pastorali*, §. *Verum*, de appellationibus: ergo statim incipit obligare, & ideo in illis quæ ipso iure incurruntur, sepe additur illa particula *ex tunc*, ipso facto, vel quid simile: ergo ex tunc etiam incipit computari tempus, pro quo lata est suspensio. Sed quid, si is, qui sic suspenditur, pro eodem tempore simili suspensione ligatus sit, nunquid incipiet ligari statim noua suspensione? Quibusdam enim visum est non incipere ligari secunda donec tempus prioris finiatur, ne hac occasione leuiori pena afficiatur, nam leuius est eodem tempore priuari eius fructibus, vel functionibus, duplici titulo vel suspensione, quam longiori tempore priuari per singulas suspensiones sibi succedentes. Ita refert Zabarella in *Cle-*